

بدایع نگار، محمد حسین بن ملک احمد، ق ۱۳ قمری  
badāye' negār, mohammad hoseyn ebn-e malek ahmad  
(-19c)

به امر: فتحعلی شاه قاجار

تاریخ تألیف: از جمادی الثانی تا شعبان ۱۲۴۸ق  
تاریخ قاجاریه از شرح نسب طایفه قاجار تا وقایع سال ۱۲۳۹ق  
است.

[فهرستواره منزوی ۸۸۷/۲]

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۹

آغاز: بسمله. اختر آفتاب سنای سپاس و مهر ستاره فروغ ستایش  
که منجوق انور آن؛ انجام: بسکاوچ کار خود را آشفته تر از طره  
تر کان چین یافت ناچار دست از معادات و مضادات کشیده  
بسمت قراباغ بشتافت، چو صرصر که دنبال او کس نیافت.  
الحمد لله الکریم الوهاب قد وفقنی باتمام هذا الكتاب لایخفی انی  
قد امرت فی غرة شهر ذیحجة الحرام من شهر سنه سبع و اربعین  
و مأتین بعد الالف بتلفیق هذا الكتاب و فارغت فی غرة شهر  
شعبان من شهر سنه ثمان و اربعین و مأتین بعد الالف عن تسویده  
و ما هذا الاذکر عجاب

خط: نسخ تعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۸؛ مجدول، مذهب،  
دارای سرلوح نفیس؛ جلد: روغنی با گل و بوته، زر افشان  
اصفهان، ۳۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۷۱]

### ● تاریخ فتوح ابن اعثم کوفی (ترجمه) = ترجمه

الفتوح = تاریخ احمد کوفی / تاریخ اسلام / فارسی  
tārīx-e fotūh-e ebn-e a'sam-e kūfī (t.) = t.-ye al-fotūh =  
tārīx-e ahmad-e kūfī

مستوفی هروی، محمد بن احمد، ق ۶ قمری  
mostawfi-ye heravi, mohammad ebn-e ahmad (-12c)

وابسته به: الفتوح؛ ابن اعثم کوفی، احمد بن اعثم (-۳۱۴)

اهدا به: وزیر مؤید الملک قوام الدوله  
تاریخ تألیف: ۵۹۶ق؛ محل تألیف: مدرسه تالیف نزدیک پوشنک  
ترجمه تحت اللفظی مشهوری است از «الفتوح» ابو محمد احمد  
بن اعثم کوفی. برخی احتمال داده اند که کتاب حاضر دو مترجم  
دارد و پس از درگذشت محمد مستوفی، محمد بن احمد بن  
ابی بکر مایژنابادی کار نیمه تمام او را ادامه داده است. مترجم  
پس از حمد خدا و مدح پیغمبر می گوید: «شبی در مدرسه  
«تالیف» از طریق دوستی حکایتی از کتاب فتوح خواجه احمد بن  
اعثم کوفی گفته آمده. چون کتاب مناسب دیده شد از من  
خواستند که آن را به فارسی برگردانم تا همگان را به کار آید  
من نیز با مشکلاتی که در پیش داشتم به تحریر و ترجمه آن  
دست زدم.»

آغاز: مقدمه مترجم: الحمد لله الملك الکریم و لا حول و لا قوة

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰/۴-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۲۷ ویتفیلد ۸؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا:  
۱۰۱۲ق، جا: لاهور [قیلمها ف: ۱-۵۷۱]

### ● تاریخ فتح انگروس / تاریخ ترکی

tārīx-e fath-e angerūs

تاریخ تألیف: گویا ۱۰۰۵ق

از عندلیب؟ در بیان فتوحات سلطان محمد ثالث بن سلطان مراد  
سلطان (۱۰۱۲-۱۰۰۳ق) است و شرح جریان فتح انگروس  
مجارستان فعلی به دست سلطان محمد ثالث مشهور به فاتح  
اگری در این کتاب آمده است. مؤلف در یکی از ابیات، تخلص  
خود را عندلیبی ذکر کرده است. شرح حال مؤلف به دست  
نیامد. این کتاب فاقد ابواب و عناوین است و تنها در برگ ۲  
عنوان «مجلس ثانی» دیده می شود. نسخه اصلی این کتاب در  
کتابخانه حالت افندی بوده و اکنون در کتابخانه سلیمانیه  
نگهداری می شود. در ترجمه فهرست کتابخانه ملی وین (ج ۱  
ردیف ۹۵۵) کتابی به عنوان «نامه فتوحات ممالک انگروس» از  
مؤلفی ناشناخته، تألیف اوایل ربیع الاول ۹۳۶ معرفی شده و در  
توصیف کتاب ذکر شده است: «این کتاب گزارشاتی مبنی بر  
فتح مجارستان می باشد که در دو قسمت جدا از هم، یعنی فتح  
بلغراد و فتح ممالک مجارستان و توابع آن نگاشته شده که  
نویسنده و زمان تألیف هر قسمت جدا بوده، به طوری که قسمت  
اول در تاریخ اول ربیع الاول ۹۳۶ و قسمت دوم در اواخر ذی  
قعدة ۹۳۲ نوشته شده است.» (حافظیان)

[فهرست نسخه های خطی تاریخ و جغرافی در کتابخانه های استانبول ۱۳۰-  
۱۳۱؛ لغات تاریخی و جغرافی، احمد رفعت افندی ۲۸۲/۱؛ میراث شهاب  
س ۱۲ ش ۳/۱۲۷۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۸عکسی

آغاز: بسمله. ان الله اشتری من المؤمنین أنفسهم آیات بیناتندن  
مراد و جاهدوا فی سبیل الله حق جهاده ایتی مجاهدین غزا پیشه و  
خدیوان هدایت اندیشه یه اعلان و اعلام؛ انجام: عالم بربرینه  
کیروب ذخیره دن جمله عسکر زحیر زحمتنه گرفتار اولوب،  
تمت.

نسخه اصل: کتابخانه حالت افندی، نسخه شماره ۲۶۳ منتقل شده  
به کتابخانه سلیمانیه در استانبول ترکیه؛ خط: نسخ زیبا، بی کا،  
بی تا؛ در صفحه عنوان نام کتاب: «فتح بلاد انگروس» آمده،  
مجدول، دارای کتیبه مذهب؛ مهر: کتابخانه حالت افندی (بیضی)؛  
۱۱۲ص، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۴-۹۶]

### ● تاریخ فتحعلی شاه = تاریخ قاجاریه / تاریخ ایران /

فارسی

tārīx-e fath-'alī-šāh = tārīx-e qājārīye

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲